

Ζωγραφίζοντας την πλημμύρα!

Ομάδα στόχος:

Απευθύνεται σε μαθητές/τριες Δημοτικού, Γυμνασίου και Λυκείου.

Παιδαγωγικοί στόχοι:

Επιθυμούμε να συσχετιστεί το περιεχόμενο των έργων τέχνης με το περιεχόμενο θεμάτων που μελετούν μαθητές και μαθήτριες (εν προκειμένω την πλημμύρα).

Οι μαθητές/μαθήτριες:

- Να αξιοποιήσουν την τέχνη στη διαδικασία της παρατήρησης.
- Να συσχετίσουν πίνακες ζωγραφικής με θέμα τις πλημμύρες, ώστε να:
 - α) σκέπτονται πολύπλευρα και βαθύτερα για το θέμα
 - β) αναπτύσσουν κριτικό τρόπο σκέψης
- Να παρατηρούν, να εκφράζονται και να διατυπώνουν τις σκέψεις τους.
- Να αναγνωρίσουν τα προβλήματα που δημιουργεί μια πλημμύρα σε σχέση με τον τόπο και τον χρόνο.
- Να εντοπίσουν διαφορές μεταξύ των διαφορετικών κοινωνιών διαφορετικών εποχών.
- Να εκφράσουν τα συναισθήματά τους και τους φόβους τους για το φαινόμενο της πλημμύρας.
- Να οξύνουν τη φαντασία τους.
- Να συνεργάζονται δημιουργικά.

Τύπος δραστηριότητας:

Εικαστική δημιουργία / Δημιουργία πινάκων ζωγραφικής με θέμα την πλημμύρα

Διάρκεια:

2 ή 4 διδακτικές ώρες

Υλικά:

- Η/Υ με δυνατότητα προβολής
- Παρουσίαση με τη συλλογή των πινάκων ζωγραφικής (βρίσκεται στη διεύθυνση: <http://deukalion.sch.gr/wp/wp-content/uploads/2022/6dra/dra52.pdf>)
- Χαρτιά ζωγραφικής
- Μολύβι ζωγραφικής, γομολάστιχα
- Χρώματα (νερομπογιές ή λαδομπογιές ή ξυλομπογιές ή μαρκαδόροι)

Προετοιμασία - Υπόβαθρο:

Δε χρειάζεται προετοιμασία για τον/την εκπαιδευτικό ούτε για τους/τις μαθητές/τριες.

Ενδείκνυται να υλοποιηθεί μετά από κάποιο τοπικό ή εθνικό πλημμυρικό συμβάν ή στο τέλος ενός προγράμματος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης για τις πλημμύρες.

Στάδια υλοποίησης:

Πρώτος προβληματισμός/Αφόρμηση:

Με αφορμή κάποιο τοπικό ή μη συμβάν γίνεται συζήτηση για τις πλημμύρες.

Ζητάμε από τους/τις μαθητές/τριες να φανταστούν τη γειτονιά τους, το χωριό τους ή την πόλη τους σε περίπτωση πλημμύρας.

Καταγράφουμε εικόνες, συναισθήματα και απόψεις.

Ανάπτυξη δραστηριότητας:

1^ο ΣΤΑΔΙΟ: Προβολή της έκθεσης

Ο/Η εκπαιδευτικός **προβάλλει στους/στις μαθητές/τριες μία παρουσίαση**, όπου έχουν συγκεντρωθεί πίνακες ζωγραφικής γνωστών ζωγράφων με θέμα την πλημμύρα. (Ο/Η εκπαιδευτικός μπορεί να παρουσιάσει ολόκληρη τη συλλογή ή μέρος αυτής.)

2^ο ΣΤΑΔΙΟ: Ανάλυση των πινάκων

Σε κάθε πίνακα που προβάλλεται, ο/η εκπαιδευτικός προτρέπει τους/τις μαθητές/τριες να παρατηρήσουν και **να συζητήσουν**:

- Τι έχει επιλέξει για να απεικονίσει ο/η ζωγράφος;
- Πώς απεικονίζει την πλημμύρα;
- Απεικονίζει μόνο το τοπίο ή στον πίνακα συμπεριλαμβάνονται και ανθρώπινες φιγούρες;
- Ποια στοιχεία εντυπωσιάζουν τους/τις μαθητές/τριες;
- Τι συναισθήματα δημιουργεί ο πίνακας;
- Γιατί έχει επιλέξει αυτά τα χρώματα;
- Είναι «ευανάγνωστο» το μήνυμα που θέλει να μεταφέρει ο/η δημιουργός;

Εναλλακτικά:

Χωρίζονται οι μαθητές/τριες σε μικρές ομάδες των 2-3 ατόμων και επιλέγουν να αναλύσουν έναν πίνακα (από την παρουσίαση που μόλις είδαν). Η ανάλυση των πινάκων προτείνεται να γίνει σε 4 φάσεις, σύμφωνα με τα στάδια προσεκτικής παρατήρησης ενός εικαστικού έργου (Τεχνική του D. Perkins).

- **1η Φάση:** Εισαγωγικές Παρατηρήσεις
Ο/Η εκπαιδευτικός θέτει τις ερωτήσεις: «Τι είναι αυτό;», «Τι βλέπετε;», «Τι σας κινεί το ενδιαφέρον;», «Τι σας κάνει να αναρωτιέστε;» και προτρέπει τους/τις μαθητές/τριες να τις απαντήσουν.
Σταθερή υποβοηθητική ερώτηση: «Τι βλέπετε που σας κάνει να το λέτε αυτό;»
Επιπλέον, δίνει ορισμένες πληροφορίες για τον/τη δημιουργό και την εποχή του/της.
- **2η Φάση:** Ευρεία Παρατήρηση
Ο/Η εκπαιδευτικός θέτει τις ερωτήσεις: «Υπάρχει κάτι που θα θέλατε να συζητήσετε περισσότερο;», «Τι θα θέλατε ακόμα να διερευνήσετε;», «Ποια συναισθήματα σας προκαλεί;» και προτρέπει τους/τις μαθητές/τριες να τις απαντήσουν.
Σταθερή υποβοηθητική ερώτηση: «Τι βλέπετε που σας κάνει να το λέτε αυτό;»
Επιπλέον, δίνει ορισμένες πληροφορίες για το έργο.
- **3η Φάση:** Λεπτομερής και σε Βάθος Παρατήρηση
Ο/Η εκπαιδευτικός θέτει τις ερωτήσεις: «Τι βρίσκετε πολύ ενδιαφέρον;», «Τι άλλο σας κάνει εντύπωση; (λεπτομέρειες, αλληλοσυσχετίσεις στοιχείων κ.λπ.)», «Συγκρίνετε το έργο με άλλα, του/της ίδιου/ας δημιουργού ή άλλων δημιουργών» και προτρέπει τους/τις μαθητές/τριες να τις απαντήσουν.
Σταθερή υποβοηθητική ερώτηση: «Τι βλέπετε που σας κάνει να το λέτε αυτό;»
Επιπλέον, δίνει ορισμένες πληροφορίες για το συμβάν της πλημμύρας.

- **4η Φάση:** Σύνθεση / Συμπεράσματα

Ο/Η εκπαιδευτικός προτρέπει τους/τις μαθητές/τριες να αναστοχαστούν πάνω στο έργο και να το ξανασκεφτούν συνολικά. Με βάση όσα ήδη παρατήρησαν, να καταγράψουν ποια συμπεράσματα βγάζουν, ποιο είναι το μήνυμα του έργου και τι θέλει να μας πει ο/η δημιουργός. (Βλ. φύλλο εργασίας)

3° ΣΤΑΔΙΟ: Ζωγραφίζουμε την πλημμύρα

Οι μαθητές/τριες αναλαμβάνουν να απεικονίσουν την πλημμύρα, για την οποία συζητήσαν αρχικά, σε μικρές ομάδες των 2-3 ατόμων.

Αποφασίζουν το μήνυμα για την πλημμύρα που θέλουν να μεταφέρουν και συζητούν για το τι θα απεικονίσουν και πώς.

Χρησιμοποιούν χρώματα της αρεσκείας τους και μπλοκ ζωγραφικής.

Δίνουν στον πίνακά τους τίτλο και τον υπογράφουν.

4° ΣΤΑΔΙΟ: Αναστοχασμός

Η κάθε μικρή ομάδα των 2-3 μαθητών/τριών παρουσιάζει στην ολομέλεια τον πίνακά της.

Στο τέλος οι μαθητές/τριες σε κύκλο σχολιάζουν πώς ένοιωσαν και τι συναισθήματα τους δημιουργήθηκαν.

ΕΠΕΚΤΑΣΗ:

Οι μαθητές/τριες κάνουν στο σχολείο μια Έκθεση Ζωγραφικής με τα έργα που δημιούργησαν.

Εναλλακτικά, μπορούν να δημιουργήσουν το δικό τους Εικονικό Μουσείο με το <https://www.artsteps.com/>

Πηγές - Βιβλιογραφία - Χρήσιμοι σύνδεσμοι για τη δραστηριότητα:

- Ψηφιακή Έκθεση - Παρουσίαση με επιλεγμένους πίνακες ζωγραφικής στον ιστότοπο: <http://deukalion.sch.gr/wp/wp-content/uploads/2022/6dra/dra52.pdf>
- Οδηγός της Έκθεσης με πληροφορίες για τους επιλεγμένους πίνακες ζωγραφικής της Ψηφιακής Έκθεσης.
- Ritchhart, R., Church, M., & Morrison, K. (2011). Making Thinking Visible: How to Promote Engagement, Understanding, and Independence for All Learners. San Francisco: Jossey-Bass

Λέξεις - κλειδιά:

πλημμύρα, ζωγραφιά, συναίσθημα, εικαστικό έργο, παρατήρηση

Ομάδα σχεδιασμού εκπαιδευτικής δραστηριότητας:

Παπαϊωάννου Ιωάννα

Υπεύθυνη Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης ΔΔΕ Αχαΐας

Γεωλόγος, MSc Περιβαλλοντικές Επιστήμες

Ζωγραφίζοντας την πλημμύρα!

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Αξιοποιώντας πίνακες ζωγραφικής
μέσω της Τεχνικής “Visible Thinking” του D. Perkins



“A Flood in South Street, Worthin” / unknown artist

Παρατηρούμε προσεκτικά τον πίνακα ζωγραφικής και συμπληρώνουμε:

1^η Φάση: Εισαγωγικές Παρατηρήσεις	
Τι είναι αυτό; Τι βλέπετε;	
Τι σας κινεί το ενδιαφέρον;	
Τι σας κάνει να αναρωτιέστε;	
2^η Φάση: Ευρεία Παρατήρηση	
Υπάρχει κάτι που θα θέλατε να συζητήσετε περισσότερο;	
Τι θα θέλατε ακόμα να διερευνήσετε;	
Ποια συναισθήματα σας προκαλεί;	
3^η Φάση: Λεπτομερής και σε Βάθος Παρατήρηση	
Τι βρίσκετε πολύ ενδιαφέρον;	
Τι άλλο σας κάνει εντύπωση (λεπτομέρειες, αλληλοσυσχετίσεις στοιχείων κ.λπ.);	
Συγκρίνετε το έργο με άλλα, του ίδιου δημιουργού ή άλλων δημιουργών.	
4^η Φάση: Σύνοψη / Συμπεράσματα	
Αναστοχαστείτε επάνω στο έργο / Ξανασκεφτείτε το συνολικά - Με βάση όσα ήδη παρατηρήσατε, καταγράψτε:	
Ποια συμπεράσματα βγάξετε;	
Ποιο είναι το μήνυμα του δημιουργού;	
Τι θέλει να μας «πει»;	